

HOE ZORG JE VOOR EFFECTIEF SCHRIJFONDERWIJS?

Debuysere, D., Ghesquière, L., Pillaert, J. en Vanopstal, L. (2023).
PWO-project SOS Schrijven op School. Expertisecentrum Onderwijsinnovatie. Hogeschool VIVES

Zeven bouwstenen voor effectief schrijfonderwijs helpen je om krachtige schrijflessen te ontwerpen. Ga na of je schrijfopdracht, je instructies en je aanpak maximaal inspelen op die bouwstenen.

Wil je meer weten over elk van de bouwstenen of zoek je een concreet voorbeeld, scan dan onderstaande QR-code*.

SCHRIJFMOTIVATIE

Intrinsiek gemotiveerde schrijvers creëren betere teksten. Verhoog intrinsieke motivatie door in te zetten op autonomie, verbondenheid en competentie.

Autonomie betekent keuzemogelijkheden. Laat leerlingen bijvoorbeeld kiezen wat of waarover ze schrijven. Schrijf samen. Zo zorg je voor verbondenheid. Competentie betekent een gevoel van kunnen. Zorg telkens voor heldere schrijfdoelen, voldoende schrijfkansen, een door-dachte ondersteuning en groeierichte feedback.

FUNCTIONALITEIT

Motiverende schrijftaken zijn uitdagend en betekenisvol.

Schrijf met een concreet doel voor ogen en laat schrijfopdrachten aansluiten bij de interesses van leerlingen. Zorg voor een echt publiek en echt gepubliceerde teksten.

INTERACTIE

Ga zowel voor, tijdens als na het schrijven in interactie met leerlingen. Niet alleen leerkracht-leerling-interactie, maar ook leerling-leerlinginteractie helpt.

Ondersteun leerlingen voor, tijdens en na het schrijven. Maak leerlingen warm voor het schrijven, heb oog voor doel en publiek, sta stil bij typische tekstkenmerken, denk na over de inhoud van de tekst, ga in gesprek over de manier van formuleren, bespreek teksten ...

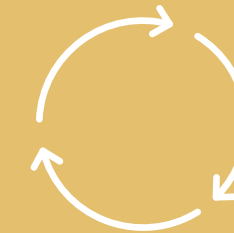
Laat ook leerlingen met elkaar ideeën uitwisselen, elkaars teksten nalezen en suggesties formuleren.

STRATEGIE-INSTRUCTIE

Schrijfstrategieën zijn de denkstappen die schrijvers zetten om een schrijftaak aan te pakken. Denk maar aan wat je allemaal doet bij het plannen, schrijven en reviseren van een tekst. Enkele voorbeelden: nadenken over je schrijfdoel en tekstsoort, ideeën genereren en selecteren, verwachtingen van de lezer inschatten ...

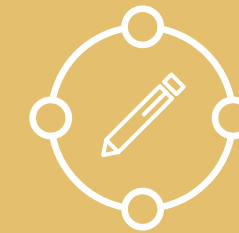
Zorg voor expliciete instructie bij elk van die schrijfstrategieën. Benoem en verwoord hoe je schrijven aanpakt. Modellen helpt. Doe hardopdenkend voor hoe jij een schrijftaak aanpakt. Op die manier zorg je ook voor heldere product- en procesdoelen.

FEEDBACK & EVALUATIE

Feedback geven en evalueren is belangrijk. Wees daarbij selectief en doelgericht. Focus niet enkel op de vorm, maar koppel terug naar de kwaliteitskenmerken die je vooropstelde. Zorg voor motiverende, specifieke en behulpzame feedback en maak tijd om met de feedback aan de slag te gaan en teksten te herschrijven.

Denk ook aan breed evalueren. Observeer gericht, evalueer op verschillende momenten en geef leerlingen een stem.

TRANSFER

Schrijfkansen zijn overal, niet enkel in de schrijfles. Ook in andere vakken schrijven leerlingen vaak. Denk ook op deze momenten aan de verschillende bouwstenen.

Zet bewust in op de integratie met lezen, spelling en taalbeschouwing. Lees bronnenmateriaal en voorbeeldteksten, zoom in op spelling en gebruik inzichten uit taalbeschouwing om teksten sterker te maken.

Ook transfer over leerjaren heen is belangrijk. Diep elk jaar de verschillende stappen uit het schrijfproces verder uit en pas die toe op een veelheid aan tekstsoorten.

DIGITALE TOOLS

Digitale tools ondersteunen heel wat van de vorige bouwstenen. Zo zorgt schrijven op de computer voor extra motivatie, creëert het interactiemogelijkheden en laat het toe om met feedback aan de slag te gaan.